

- Kaydi para hariç yabancı paraları almak ve satmak,
- Kaydi para hariç yabancı paraları daha küçük veya daha büyük kúpürlerle, ayrı cins kaydi para hariç yabancı paralarla değiştirmek,
- Merkez Bankası'nca tespit edilen usul ve esaslar çerçevesinde dövizi natık çekleri satın almak,
- Darphane ve Damga Matbaası Genel Müdürlüğü tarafından üretilen basılı altınlar ile bir kilogramdan küçük bar veya külçe şeklindeki standart işlenmemiş altınların alım satımını yapmak,
- Aynı iş günü içerisinde transfer emrinin verilmesi veya işleme konu fiziki teslimatın yapılması şartıyla; bankalar, yetkili müesseseler ve müşterileriyle bankacılık aracılığıyla yapılan transferler yoluyla yabancı para almak, satmak ve ayrı cins yabancı paralarla değiştirmek.

A grubu yetkili müesseseler ise B grubu yetkili müesseselerin faaliyet konularına ilave olarak aşağıda belirtilen faaliyetlerde bulunabiliyor:

- Borsaya üye olmak kaydıyla, ilgili yönetmelik ve mevzuat hükümleri çerçevesinde kıymetli taşlar ile standart ve standart dışı işlenmemiş kıymetli madenlerin ithalini, ihracını ve Borsada sürdürülmekte olan kıymetli maden ve taşlara ilişkin işlemleri yapmak.
- Aynı iş günü içerisinde transfer emrinin verilmesi veya işleme konu fiziki teslimatın yapılması şartıyla; bankalar, yetkili müesseseler ve müşterileriyle transfer gerçekleştirebilen kuruluşlar aracılığıyla yabancı para almak, satmak ve ayrı cins yabancı paralarla değiştirmek.
- Elektronik para kuruluşu ve ödeme kuruluşlarının temsilcisi olarak faaliyet göstermek.
- Müsteşarlıkça izin verilmesi halinde merkez ve/veya şube adresleri ile uygun görülen diğer yerlerde para makineleri aracılığıyla yabancı para alım satımı ve buna ilişkin işlemleri yapmak.
- Tutar sınırlaması olmaksızın banka kartları ve 10 bin ABD Doları'na kadar ön ödemeli kartlar aracılığıyla yabancı para alım satımı yapmak.
- Müsteşarlıkça belirlenecek usul ve esaslar dâhilinde Müsteşarlıktan izin alınması şartıyla, yurtdışına madeni yabancı para veya TL banknot sevkiyatı gerçekleştirmek.
- Müsteşarlıkça uygun görülen diğer faaliyetleri gerçekleştirmek.

MALİ GÜÇ TEVSİKİNE İLİŞKİN GENELGE

Hazine ve Maliye Bakanlığı'nın 31 Ocak 2020 tarihli, 2020/01 sayılı "Mali Güç Tevsikine İlişkin Genelge"siyle kuruculardan kuruluş sermayesi için öngörülen tutarları aşağıdaki şekilde tevsik etme mecburiyetleri getirilmiş bulunuyor.

- Bakanlığa yapılacak yetkili müessese kuruluş ve faaliyet izni, şube açma izni ve hisse devri başvurularında kurucu ve/veya mevcut ortakların, hisseleri devralacak gerçek veya tüzel kişilerin mali güçlerini tevsik etmeleri zorunlu.
- Yetkili müessese kuruluş ve faaliyet izni başvurularında kurucu gerçek ve/veya tüzel kişiler toplamda en az; asgari ödenmiş sermaye tutarı, asgari ödenmiş sermaye miktarının onda

birine karşılık gelen tutar ve aynı maddede yer alan başvuru ücreti tutarının toplamı kadar mali gücü bulunduğunu tevsik etmek zorunda.

- Yetkili müessese şube açma ve faaliyet izni başvurularında mevcut ortak olan gerçek ve/veya tüzel kişiler ve/veya yetkili müessese toplamda en az; asgari ödenmiş sermaye tutarı, asgari ödenmiş sermaye miktarının onda birine karşılık gelen tutar ve başvuru ücreti tutarının toplamı kadar mali gücü bulunduğunu tevsik etmek zorunda.

- Yetkili müessese hisse devir izni başvurularında hisseleri devralacak olan gerçek ve/veya tüzel kişiler toplamda en az devralacakları hisse tutarı kadar mali gücü bulunduğunu tevsik etmek zorunda.

- Mali gücün tevsikinde aşağıdaki kriterler ayrı ayrı veya birlikte dikkate alınıyor:

- a) Başvuru sahibinin Kurucular beyannamesinde belirtilen son beş yıla ait gelirlerinin toplamının tevsik edilmesi gereken tutarın en az iki katı olması,

- b) Başvuru sahibinin banka hesabında tevsik edilmesi gereken tutar kadar bakiye bulunması,

- c) Satışların son bir yıl içerisinde yapılması şartıyla başvuru sahibinin menkul kıymet, taşıt veya gayrimenkul satışı sonucunda tevsik edilmesi gereken tutar kadar gelir göstermesi,

- e) Başvuru sahibinin tek pay sahibi olduğu şirketlerin Dönen Varlıklar-Kısa Vadeli Yabancı Kaynaklar tutarının tevsik edilmesi gereken tutar kadar olması,

- d) Başvuru sahibinin ortağı olduğu şirketlerden tevsik edilmesi gereken tutar

kadar alacağı olması ve söz konusu şirketlerin Dönen Varlıklar toplamının bu borcu karşılayacak oranda olması,

- e) Başvuru sahibinin bankaların kıymetli maden mevduat/katılım hesaplarında tevsik edilmesi gereken tutar karşılığı kadar bakiye bulunması,

Döviz büroları olarak faaliyet gösteren yetkili müesseseler hakkında uzun yıllardır yetkililer tarafından, daha sıkı denetim ve daha sıkı bir mevzuat getirileceği kamuoyunda yer alıyordu. Amaç, döviz bürolarının daha etkin denetlenmesi, şeffaflıkları, mali alt yapı ve güvenilirliklerini artırmaktır. Gerek piyasa koşulları gerekse sektörün daha da gelişerek güvenli kuruluşlar haline gelmesi için getirilen yeni koşullar zorlaştırılmış görünse de gerekli bir düzenleme olduğu görülüyor.

Yeni koşullara ilave olarak 24 Mayıs 2020 tarihinden itibaren "döviz satış ve fiziki olmayan altın satış işlemlerinde" bazı istisnalar hariç BSMV'nin binde 2'den yüzde 1'e çıkarılması da döviz bürolarının çalışma koşullarını iyice zorlaştıracak gibi gözüküyor.

Öte yandan, yeni kuruluş izni için müracaatları iki yılı aştığı halde henüz izin alamamış çok sayıda (yerli ve yabancı) kurucunun izinleri ise sonuçlanmadığı gibi, son iki yılda izin alabilen kurucuların (işletmenin) sayısının ise beşi geçmemiş olduğu, daha da ötesi başvuruların uzun süredir kapalı tutulduğu bilgisi alındı. Özellikle, yeni genelge sonrası başvuru için bekleyen çok sayıda (yerli ve yabancı) yatırımcı ise başvuru sisteminin açılmasını bekliyor.

